

Helena en Alexander in Egypte.

1 Ἔλεγον δέ μοι οἱ ἱρέες ἱστορέοντι τὰ περὶ Ἑλένην γενέσθαι ὧδε·
2 Ἀλέξανδρον ἀρπάσαντα Ἑλένην ἐκ Σπάρτης ἀποπλέειν ἐς τὴν ἑωυτοῦ· καὶ
3 μιν, ὡς ἐγένετο ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ἐξῶσται ἄνεμοι ἐκβάλλουσι ἐς τὸ Αἰγύπτιον
4 πέλαγος, ἐνθεῦτεν δέ (οὐ γὰρ ἀνίει τὰ πνεύματα) ἀπικνέεται ἐς Αἴγυπτον
5 καὶ Αἰγύπτου ἐς τὸ νῦν Κανωβικὸν καλούμενον στόμα τοῦ Νείλου καὶ ἐς
6 Ταριχείας. Ἦν δὲ ἐπὶ τῆς ἠιόνος, τὸ καὶ νῦν ἐστι, Ἡρακλέος ἱρόν, ἐς τὸ ἦν
7 καταφυγὼν οἰκέτης ὅτε ὦν ἀνθρώπων ἐπιβάληται στίγματα ἱρά, ἑωυτὸν
8 διδοὺς τῷ θεῷ, οὐκ ἔξεστι τούτου ἄψασθαι. Ὁ νόμος οὗτος διατελέει ἐὼν
9 ὅμοιος τὸ μέχρι ἐμεῦ ἀπ' ἀρχῆς. Τοῦ ὦν δὴ Ἀλεξάνδρου ἀπιστέαται
10 θεράποντες πυθόμενοι τὸν περὶ τὸ ἱρόν ἔχοντα νόμον, ἰκέται δὲ ἰζόμενοι
11 τοῦ θεοῦ κατηγορεῖν τοῦ Ἀλεξάνδρου, βουλόμενοι βλάπτειν αὐτόν, πάντα
12 λόγον ἐξηγεύμενοι ὡς εἶχε περὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὴν ἐς Μενέλεων
13 ἀδικίην· κατηγορεῖν δὲ ταῦτα πρὸς τε τοὺς ἱρέας καὶ τὸν τοῦ στόματος
14 τούτου φύλακον, τῷ οὔνομα ἦν Θῶνις. Ἀκούσας δὲ τούτων ὁ Θῶνις πέμπει
15 τὴν ταχίστην ἐς Μέμφιν παρὰ Πρωτέα ἀγγελίην λέγουσαν τάδε· “ Ἦκει
16 ξεῖνος, γένος μὲν Τευκρός, ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐξεργασμένος·
17 ξεῖνου γὰρ τοῦ ἑωυτοῦ ἐξαπατήσας τὴν γυναῖκα αὐτὴν τε ταύτην ἄγων ἦκει
18 καὶ πολλὰ κάρτα χρήματα, ὑπὸ ἀνέμων ἐς γῆν τὴν σὴν ἀπενειχθεῖς· κότερα
19 δῆτα τοῦτον ἐῶμεν ἀσινέα ἐκπλέειν ἢ ἀπελώμεθα τὰ ἔχων ἦλθε;”
20 Ἀντιπέμπει πρὸς ταῦτα ὁ Πρωτεὺς λέγων τάδε· “ Ἄνδρα τοῦτον, ὅστις κοτέ
21 ἐστὶ (ὁ) ἀνόσια ἐξεργασμένος ξεῖνον τὸν ἑωυτοῦ, συλλαβόντες ἀπάγετε
22 παρ' ἐμέ, ἵνα εἰδέω τί κοτε καὶ λέξει.” Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Θῶνις
23 συλλαμβάνει τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὰς νέας αὐτοῦ κατίσχει, μετὰ δὲ αὐτόν
24 τε τοῦτον ἀνήγαγε ἐς Μέμφιν καὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὰ χρήματα, πρὸς δὲ
25 καὶ τοὺς ἰκέτας. Ἀνακομισθέντων δὲ πάντων εἰρώτα τὸν Ἀλέξανδρον ὁ
26 Πρωτεὺς τίς εἶη καὶ ὀκόθεν πλέοι. Ὁ δὲ οἱ καὶ τὸ γένος κατέλεξε καὶ τῆς
27 πάτρης εἶπε τὸ οὔνομα καὶ δὴ καὶ τὸν πλόον ἀπηγήσατο ὀκόθεν πλέοι.
28 Μετὰ δὲ ὁ Πρωτεὺς εἰρώτα αὐτὸν ὀκόθεν τὴν Ἑλένην λάβοι· πλανωμένου
29 δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ λόγῳ καὶ οὐ λέγοντος τὴν ἀληθείην ἤλεγχον οἱ

30 γενόμενοι ίκέται ἐξηγεύμενοι πάντα λόγον τοῦ ἀδικήματος. Τέλος δὲ δὴ
 31 σφι λόγον τόνδε ἐκφαίνει ὁ Πρωτεύς, λέγων ὅτι “ Ἐγὼ εἰ μὴ περὶ πολλοῦ
 32 ἠγεύμην μηδένα ξείνων κτείνειν, ὅσοι ὑπ’ ἀνέμων ἤδη ἀπολαμφθέντες
 33 ἦλθον ἐς χώραν τὴν ἐμήν, ἐγὼ ἂν σε ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνοσ ἐτεισάμην, ὅς, ὦ
 34 κάκιστε ἀνδρῶν, ξεινίων τυχῶν ἔργον ἀνοσιώτατον ἐργάσαο· παρὰ τοῦ
 35 σεωυτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἦλθες· καὶ μάλα ταῦτά τοι οὐκ ἤρκεσε, ἀλλ’
 36 ἀναπτερώσας αὐτὴν οἴχεται ἔχων [ἐκκλέψας]. Καὶ οὐδὲ ταῦτά τοι μοῦνα
 37 ἤρκεσε, ἀλλὰ καὶ τὰ οἰκία τοῦ ξείνου κεραΐσας ἤκεις. Νῦν ὦν ἐπειδὴ περὶ
 38 πολλοῦ ἤγημαι μὴ ξεινοκτονέειν, γυναῖκα μὲν ταύτην καὶ τὰ χρήματα οὗ
 39 τοι προήσω ἀπάγεσθαι, ἀλλ’ αὐτὰ ἐγὼ τῷ Ἑλληνι ξείνῳ φυλάξω, ἐς δ’ ἂν
 40 αὐτὸς ἐλθὼν ἐκεῖνος ἀπαγαγέσθαι ἐθέλῃ· αὐτὸν δὲ σε καὶ τοὺς σοὺς
 41 συμπλόους τριῶν ἡμερέων προαγορεύω ἐκ τῆς ἐμῆς γῆς ἐς ἄλλην τινὰ
 42 μετορμίζεσθαι, εἰ δὲ μή, ἄτε πολεμίους περιέψεσθαι.”

Herodotus, Historiën, 2.113-115

Aantekeningen

- regel 3 ἐξώστης uit de koers brengend
 regel 7 τὸ στίγμα merkteken
 regel 20 ἀντιπέμπω als antwoord sturen
 regel 25 ἀνακομίζω brengen
 regel 36 ἀναπτερόω het hoofd op hol brengen
 regel 37 κεραΐζω plunderen
 regel 38 ξεινοκτονέω vreemdelingen doden
 regel 39 ἐς ὅ totdat
 regel 41 ὁ σύμπλοος reisgenoot
 regel 42 μετορμίζομαι wegvaren